

Vědci z FSE UJEP budou pomáhat revitalizovat řeky v centrech čtyř evropských měst

28.6.2024 - | Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku na FSE UJEP se stal projektovým partnerem projektu ReBioClim financovaného z programu Interreg Central Europe, v rámci kterého budou partneři z pěti evropských zemí pomáhat městům s plánováním obnovy menších městských toků tak, aby se z dříve regulovaných toků proudících v rovných betonových korytech nebo trubkách pod zemí staly opět meandrující potoky plné života, které zároveň pomohou městům s adaptací na změny klimatu alepší kvalitu života místních obyvatel.

Ve dnech 24.-25. 6. 2024 proběhlo v Jablonci nad Nisou úvodní setkání všech projektových partnerů.

Městské toky se v minulých desetiletích postupně stávaly praktické neviditelnými: byly přebudovány, sváděny do kanalizací či jinak degradovány lidskou činností. V době globálního oteplování, klesající biodiverzity a pokračujícího tlaku urbanizace je na místě přehodnotit úlohu a kvalitu městských toků. Zelené a modré koridory, jako příklady přírodě blízkých adaptačních opatření, nejenže významně přispívají zvýšení odolnosti měst vůči projevům změny klimatu (tím, že zlepšují mikroklimatické podmínky v přehřátých městech nebo jsou koridory pro proudění čerstvého vzduchu), ale také tvoří biotopy pro rostliny a živočichy nebo poskytují prostor pro rekreaci. Tím vším významně zlepšují kvalitu života lidí.

„Obnova městských oblastí s využitím přírodě blízkých opatření však naráží na mnoho překážek a problémů. Jako příklad můžeme uvést nedostatek prostoru v intenzivně zastavěných oblastech, vlastnická práva k okolním pozemkům, složité financování, různé zájmy zúčastněných stran nebo nepochopení účelu revitalizací místními obyvateli. Navíc biodiverzita je v těchto oblastech často vnímána jako nejméně naléhavý problém,“ uvádí Dr. Jiří Louda, vedoucí projektového týmu na FSE UJEP.

Aby bylo možné těmto výzvám čelit, je nutné přistupovat k plánování přírodě blízkých opatření komplexně s využitím různých disciplín. Je potřeba zohlednit ekologické aspekty nových opatření, názory a zájmy zúčastněných stran, institucionální rámec i požadavky z hlediska územního plánování. K tomu Jiří Louda dále dodává: *„V rámci projektu ReBioClim budeme identifikovat a analyzovat současné výzvy a příležitosti měst z pohledu různých perspektiv. Budeme se zabývat nutnými kompromisy mezi společenskými, institucionálními a ekologickými požadavky na plánování přírodě blízkých revitalizací toků v městských multifunkčních oblastech. Nově navržené podoby toků budou společností poskytovat celou řadu užitků, budou podporovat biologickou rozmanitost a zároveň splňovat požadavky rámcové směrnice o vodě při zohlednění požadavků územního plánování.“*

Na realizaci projektu se podílí jak vědečtí, tak praktičtí partneři z 5 evropských zemí. Projekt vede Technická univerzita v Drážďanech, dalšími partnery jsou Leibnizův institut Drážďany, německé město Drážďany, Slovenská technická univerzita v Bratislavě, slovenské město Senica, Alcedo River Clinic, Univerzita přírodních věd v Poznani, Technická univerzita v Delftu, polské město Poznaň, Aquanet Retenja a statutární město Jablonec nad Nisou. Ve všech čtyřech partnerských městech se

zároveň budou realizovat pilotní opatření, která budou mít podobu plánů obnovy městských toků, a v případě Senice a Drážďan budou navíc provedeny počáteční stavební práce vedoucí k obnově těchto pilotních ploch.

Ve dnech 24. a 25. 6. 2024 proběhl v Jablonci nad Nisou úvodní projektový meeting. Na radnici přivítala projektové partnery RNDr. Lenka Opočenská, náměstkyně pro životní prostředí a strategii města. Partneři měli možnost si během dvoudenního jednání prohlédnout také pilotní území, na které se projekt zaměří. Jedná se o silně regulovanou část toku Bílé Nisy v blízkosti sídliště F. L. Čelakovského. Město Jablonec nad Nisou by díky tomuto projektu v budoucnosti rádo revitalizovalo asi kilometrový úsek tohoto toku.

Projekt ReBioClim – Restoring urban streams to promote Biodiversity, Climate adaptation and to improve quality of life in cities (reg. č. CE0200754) je financován Evropskou unií z programu Interreg Central Europe. Více informací o projektu na

<https://www.interreg-central.eu/projects/rebioclim/>.

<https://www.ujep.cz/cs/49103/vedci-z-fakulty-socialne-ekonomicke-ujep-budou-pomahat-revitalizovat-reky-v-centrech-ctyr-evropskych-mest>